

11.01.2021

Asia/20

§ 22

Rautatieaseman pyöräpysäköinnin hankesuunnitelma

HEL 2019-011564 T 08 00 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian viikoksi pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelman korotusraportti_päärautatieaseman pyöräpysäköinti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy rautatieaseman pyöräpysäköintilaitoksen hankesuunnitelman siten, että hankkeen kokonaishinta on yhteensä enintään 5 600 000 euroa (alv 0 %) marraskuun 2020 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Helsingin päärautatieasemalle Kansalaistorilta Kaisaniemeen rakennettavan kevyen liikenteen alikulkuyhteyden yhteyteen toteutettavalla pyöräpysäköintilaitoksella vastataan kasvaneeseen rautatieaseman ympärivuotiseen pyöräpysäköintitarpeeseen sekä parannetaan merkittävästi ydinkeskustan pyöräilyyn liittyviä palveluita.

Liikenneliikelaitoksen johtokunta hyväksyi 21.11.2019, 195 §, rautatieaseman pyöräpysäköintilaitoksen hankesuunnitelman siten, että hankkeen kokonaishinta on enintään 4,4 milj. euroa (alv 0 %).

Hankkeen toteutussuunnittelun yhteydessä on ilmennyt, että pyöräpysäköintilaitos voidaan toteuttaa suurempikapasiteettisena kuin hankesuunnitteluvaiheessa. Kapasiteetin lisäys on mahdollista pienin muutoksin. Hankesuunnitelman kokonaishinnan korottaminen laajemman pyöräpysäköintilaitoksen toteuttamiseksi on tarkoituksenmukaista, koska vastaava laajentaminen pysäköintilaitoksen valmistuttua olisi merkittävästi kalliimpaa ja vaikeampaa.

Päärautatieaseman pyöräpysäköinnistä teetettiin laaja tarveselvitys vuonna 2019. Nykyisellään päärautatieasemalla ja sen lähiympäristössä on 567 pyöräpaikkaa ja 2019 tehdystä laskennasta niissä oli pysäköitynä 728 polkupyörää. Selvityksen mukaan lyhyen aikavälin kysyntä tulee olemaan huipputunteina 1450 pysäköityä pyörää. Laadukkaan pyöräpysäköinnin täyttöastesuositus on 80%, jolloin todellisen kapasiteetin tulisi olla 1800 pyöräpaikkaa. Tätä ei voida toteuttaa maanpäällisenä pyöräpysäköintinä niin, etteivät alueen muut toiminnot kärsi pyöräpysäköinnistä. Pidemmän aikavälin kysynnän oletetaan kasvavan entisestään, jolloin ennustettu kapasiteetti tulee olemaan jopa 3300 uutta pyöräpysäköintipaikkaa. Laajennuksella vastataan lähitulevaisuuden pyöräpysäköintitarpeeseen, sillä maanpäälliset pyöräpysäköintiratkaisujen mahdollisuudet alueella ovat rajalliset. Helsinki tavoittelee korkeampaa kulkumuoto-osuutta pyöräliikenteelle ja yksi merkittävimmistä tekijöistä pyöräliikenteen lisäämiseksi on turvallinen ja laadukas pyöräpysäköinti. Turvaton ja huono pyöräpysäköinti on noussut vuosina 2016, 2018 ja 2020 pyöräilybarometrin suurimmaksi yksittäiseksi syyksi, etteivät helsinkiläiset pyöräile.

Pyöräliikenteen kehittämisohjelmaan on kirjattu, että HKL:n tulee rakentaa joukkoliikenneasemille 2200 uutta pyöräpysäköintipaikkaa ja uusia 2500 nykyistä turvatonta telinettä. Nämä luvut eivät sisällä suuria hankkeita, kuten päärautatieaseman pyöräpysäköintikeskus. Nykyiset päärautatieaseman telineet ovat siirtyneet HKL:n vastuulle kesällä 2020. Osa näistä telineistä tullaan uusimaan tulevaisuudessa. Alueella on kysyntää myös maanpäälliselle pyöräpysäköinnille. Tarvitaan paikkoja maanpäällä raiteiden läheltä sekä turvallisempia sisäpaikkoja. Nykyinen pyöräpysäköinti ei ole kokonaisuudessaan edes runkolukittavaa, mikä ei houkuttele jättämään pyörää säilöön kadulle esimerkiksi työpäivän ajaksi. Romupyörien poistoon etsitään ratkaisua pysäköinninvalvonnan kanssa.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategian mukaan liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Päätösehdotus on kaupunkistrate-

gian mukainen ja se tukee strategian tavoitteita kestäväen kasvun turvaamisesta.

Hankkeen toteuttaminen tukee myös Helsingin kaupungin pyöräilyn edistämishjelman, hiilineutraali Helsinki -ohjelman sekä HKL:n tavoiteohjelman mukaisia tavoitteita.

Hankkeen lähtökohdat

Helsingin päärautatieasema on ydinkeskustan vilkkain joukkoliikenteen solmukohtia, jossa kohtaavat metro, raitiolinjat, rautatie ja lukuisat linja-autolinjat. Päärautatieasema on myös yksi kaukoliikenteen tärkeimmistä asemista. Lisäksi rautatieaseman läheisyydessä on merkittävä määrä palveluja sekä työpaikkoja. Päärautatieaseman ympäristössä on tällä hetkellä laadukkaita pyöräpysäköintipaikkoja huomattavan vähän.

Kansalaistorilta Kaisaniemeen kulkevan kävelyn ja pyöräilyn alikulkuyhteys tulee parantamaan alueen kävely- ja pyöräilyolosuhteita huomattavasti. Rakennettava alikulku on Helsingin polkupyöräliikenteen 2025 tavoiteverkon sekä Helsingin pyöräilyn edistämishjelman mukainen toimi. HKL yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa selvitti polkupyöräpysäköinnin tarvetta ja kysyntäennustetta sekä pyöräpysäköintilaitoksen mahdollisia toteuttamismahdollisuuksia.

Päärautatieaseman pyöräpysäköintiselvityksen mukaan rautatieasemalla olisi kysyntää lähes 4000 pyöräpysäköintipaikalle. Tällä hetkellä rautatieaseman ympäristössä on noin 600 pyöräpysäköintipaikkaa, joista harvat ovat laatukseltaan nykyaikaisia. Tämä kapasiteetti ei riitä täyttämään tarvetta.

Alikulun yhteyteen rakennettava pyöräpysäköintilaitos tekee liityntäpyöräliikenteestä houkuttelevamman vaihtoehdon. Pyöräpysäköintiä on syytä edistää samassa tahdissa kuin muuta pyöräilyä. Lisäksi pyöräpysäköintilaitos palvelee keskustaan suuntautuvia asiointi- ja työmatkoja.

Uuden pyöräpysäköintikeskuksen turvallisuus on yksi pääasiallisista suunnitteluperiaatteista. Tilaan on tulossa laadukas valaistus ja videovalvonta. Palvelupisteen toiminta tuo osaltaan tilaan sosiaalista kontrollia sen aukioloaikoina. Pyöräpysäköintikeskuksen tunnelin vastainen seinä tulee olemaan lasia, jolloin tilaan näkee aina sisään ja sieltä näkee ulos. Tila lisätään myös päärautatieaseman vartiointipiiriin eli vartiointi tulee olemana aktiivista. Turvallisuus otetaan erittäin vahvasti huomioon koko Kaisantunneli-hankkeessa.

Hanke parantaa kaupunkitilan laatua, kun polkupyörät voidaan pysäköidä keskitetysti sisätiloihin, jolloin esimerkiksi epämääräisesti pysäköityjen polkupyörien määrä vähenee. Rautatieaseman ympäristöön ei

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

ole mahdollista toteuttaa maanpäällisin ratkaisuin yhtä laajakapasiteettista ja laadukasta pyöräpysäköintiratkaisua.

Hankkeen toteuttaminen

Pyöräpysäköintilaitoksen toteuttaminen ratapihan alikulun rakentamisen yhteydessä on tarkoituksenmukaista, sillä muutoin laitoshankkeen aloittaminen siirtyisi väistämättä vuoden 2023 jälkeiseen aikaan ja olisi merkittävästi haastavampi toteuttaa sekä teknisesti että taloudellisesti.

Alikulun ja pyöräpysäköintilaitoksen urakat on yhdistetty niin, että kaupunkiympäristön toimiala toimii hankekokonaisuuden tilaajana ja HKL vastaa pyöräpysäköintilaitoksen toteutuksen kustannuksista.

Alkuperäisen hankesuunnitelman pyöräpysäköintilaitokseen olisi tullut noin 900 pyöräpaikkaa sekä pyöräkeskuspalvelu. Pyöräpysäköintilaitos sijoittuisi uuden alikulun ja vanhan kävelytunnelin väliin, ja sinne olisi pääsy hissillä, pyörällä sekä kävellen.

Hankkeen toteutussuunnittelussa on todettu, että pyöräpysäköintilaitokselle suunnitellussa kohdassa maan alla olisi mahdollista louhia sijainnin länsipäähän isompi tila kuin hankesuunnitteluvaiheessa oli arvioitu. Tällöin pyöräpysäköintilaitaan voisi keskittää yhteensä 430–570 paikkaa arvioitua enemmän telinetyypistä riippuen. Yhteensä sisätiloihin olisi mahdollista siis sijoittaa jopa 1370 pyöräpaikkaa. Laajennuksen myötä pyöräpysäköintikeskuksen palvelutila sijoittuisi alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen tilan länsipäähän.

Suuremman tilan louhiminen nostaa hankkeen kustannuksia n. 0,94 milj. eurolla.

Rakennuskustannusten lisäksi pysäköintilaitoksen varustamisen ja tekniikan kustannukset nousevat suuremman paikkamäärän takia, jolloin laajennuksen kustannukset ovat yhteensä 1,2 milj. euroa. Paikkakohtainen kustannus toisaalta laskee samalla 4000–5000 eurosta/paikka enintään 4000 euroon.

Hanke toteutetaan STK-urakkamallilla, jolloin se on sisältänyt myös kehitysvaiheen. Tämä kehitysvaihe on päättymässä kuluvan vuoden lopussa. Tämän jälkeen alkaa suunnittelu- ja toteutusvaihe. Päärautatieasemalla on tehty jo alustavia rakennustöitä, esimerkiksi raiteiden puskimia on siirretty ja laiturialueita lyhennetty. Tämän hetkinen aikataulun mukaan hanke valmistuu keväällä 2023. Aikataulu voi kuitenkin elää hieman, sillä rakennuskohde on äärimmäisen haastava ja täynnä rajoitteita.

Uuden pyöräpysäköintikeskuksen palvelupisteen on tarkoitus olla aiempaa enemmän markkinaehtoinen ja sen yhteyteen on tarkoitus tuoda omatoimihuoltomahdollisuus. Tämä mahdollistaa toimijan työpanoksen ohjautumisen enemmän liiketoimintaan ja sitä tukeviin toimintoihin. Pyöräpysäköintikeskuksen hankesuunnitteluvaiheessa HKL haastatteli kahta suurta pyöräalan toimijaa liittyen palvelupisteen houkuttelevuuteen. Näiden keskustelujen ja pyöräpysäköintikeskuksen sijainnin perusteella on arvioitu, että tila on tarpeeksi houkutteleva toimijan saamiseksi. Vastaava pyörähuoltopiste löytyy esimerkiksi Triplasta, jossa pyöräpysäköintimäärät ja ihmisvirrat ovat pienempiä. On mahdollista, että HKL velvoittaa toimijan pitämään palveluaan auki tiettyinä aikoina, jota voidaan kompensoida vuokrassa tai muissa vuokraehdoissa. Samanlainen menettely on käytössä Triplan pyöräkeskuksessa.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

HKL on varautunut toteuttamaan hankkeen kaupunginvaltuuston hyväksymän HKL:n talousarvion ja taloussuunnitelman 2021-2023 rahoitussuunnitelman puitteissa. Hankkeeseen on varattu 5,6 M€ vuosille 2021-2023.

Hankkeen käyttömenot korvataan HKL:n infratuen kautta. HKL:n infratukeen Rautatien pyöräpysäköinti alkaa vaikuttamaan siinä vaiheessa kun hanke valmistuu ja pyöräpysäköinnin poisto- ja hoitomenoa alkaa kertymään vuonna 2023.

Hanke aiheuttaa 20 vuoden poistoajalla tasapoistoina 0,28 milj. euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

Pysäköintilaitoksen valmistuttua laitoksen käyttökustannusselvitys laaditaan kun lopulliset urakka-asiakirjat laaditaan. Tässä vaiheessa voidaan arvioida, että käyttökustannukset asettuvat Kaisatunnelin käyttökustannusten tasolle eli noin 15 000 euroa vuodessa (valaistus, lämmitys, siivous, valvonta). Pyöräkeskustoiminnasta on mahdollista saada vuokratuloja.

Hankkeelle haetaan 2021 liikenne- ja viestintäviraston kävelyn ja pyöräilyn edistämisen investointiohjelmasta rahoitusta. Mahdollinen avustus pienentää hankkeen käyttötalousvaikutuksia.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus on 12.6.2017 § 665 päättänyt, että liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää tilahankkeista, joiden hankesuunnitelman mukainen arvonalisäveroton kustannusarvio on enintään viisi mil-

11.01.2021

Asia/20

joonaa euroa. Kun hankkeen kustannusarvio ylittää 5 miljoonaa euroa on päätösvalta kaupunginhallituksella

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelman korotusraportti_päärautatieaseman pyöräpysäköinti

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Liikenneliikelaitos

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 19.11.2020 § 176

HEL 2019-011564 T 08 00 04

Esitys

Liikenneliikelaitoksen johtokunta esitti kaupunginhallitukselle rautatieaseman pyöräpysäköintilaitoksen hankesuunnitelman korottamista ja hyväksymistä niin, että hankkeen korotettu arvonlisäveroton kokonais-hinta on yhteensä enintään 5,6 milj. euroa.

21.11.2019 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Eeropekka Lehtinen, palveluasiantuntija, puhelin: 310 22977
eeropekka.lehtinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566